

**РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ
ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО НАПН УКРАЇНИ ЗА 2021 Р.
ТА ЗАВДАННЯ НА 2022 Р.¹**

*Л. Д. Березівська, доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України, директор*

У 2021 р. діяльність директора та всього колективу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (далі – ДНПБ) як наукової установи з питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства, педагогічного джерелознавства, біографістики, історії освіти, національного галузевого книгосховища, всеукраїнського науково-інформаційного, координаційного й науково-методичного центру бібліотек освітянської галузі України спрямовувалася на реалізацію пріоритетів, визначених у Статуті бібліотеки, Стратегії розвитку ДНПБ на 2017–2026 рр., з урахуванням норм законів України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (1995 р., зі змінами)², «Про освіту» (2017 р.), положень Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (2016 р.), Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2021–2023 рр., Програми спільної діяльності НАН України і НАПН України на 2020–2022 рр.

Нині ми підсумовуємо роботу за 2021 р., який запам'ятається не лише труднощами, зумовленими пандемією Covid-19, а й певними здобутками в умовах інтенсивної цифровізації освіти. У представленому звіті відображено основні результати за всіма напрямками діяльності бібліотеки порівняно з попереднім звітним періодом. Зосередимо увагу на основних досягненнях.

Важливим пріоритетом кадрової стратегії ДНПБ є забезпечення умов для професійного розвитку наукових та бібліотечних працівників. Загальна чисельність працівників бібліотеки становить 99 шт. од., із яких 48 – науковці, 24 – бібліотекарі.

Позитивно, що підвищення кваліфікації працівників у 2021 р. відбувалося за традиційними видами діяльності: участь у масових наукових і практичних заходах, зокрема у понад 100 конференціях, вебінарах, семінарах, тренінгах, майстер-класах, онлайн-курсах тощо, організованих Українською бібліотечною асоціацією, Національною бібліотекою України ім. В. І. Вернадського, Державною науково-технічною бібліотекою України, компанією Clarivate та ін.,

---

¹ Доповідь виголошено 21 грудня 2021 р. на Звітних загальних зборах трудового колективу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та Звітній науково-практичній конференції «Інформаційне забезпечення сфери освіти України» за результатами наукових досліджень наукових працівників у 2021 р. (<http://dnpb.gov.ua/ua/?events=30089>).

² Стратегія розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського на 2017–2026 роки / [авт. Березівська Л. Д., Закатнов Д. О., Страйгородська Л. І. та ін.] ; за наук. ред. Л. Д. Березівської ; ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2020. 28 с. URL: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/06/Strategy_2020.pdf (дата звернення: 27.10.2021).

що підтверджено сертифікатами (понад 170); *науково-організаційна робота* – участь у засіданнях Президії НАПН України й бюро Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України, членство у вчених, науково-експертній, інформаційно-бібліотечній радах, Раді молодих вчених, членство (участь) у громадських організаціях, зокрема міжнародних, тощо; *науково-педагогічна та експертна діяльність* – керівництво аспірантами/докторантами та членство у спеціалізованих вчених радах, редакційних колегіях, участь у експертних групах МОН України та інших установ.

Підвищення фахового рівня наукових і бібліотечних працівників відбувалося через *стажування* (8 осіб), *здобуття другої вищої освіти* (1 особа), *захист дисертацій на здобуття наукових ступенів* (2 особи); *отримання вченого звання професора* (1 особа). Зокрема, шість наукових працівників ДНПБ пройшли стажування на кафедрі комп'ютерних мультимедійних технологій факультету міжнародних відносин Національного авіаційного університету, один – міжнародне стажування «Міжнародні проекти: написання, аплікування, управління та звітність» на базі Університету суспільних наук (м. Лодзь, Польща), один – «Академічна доброчесність» на базі Вищого Семінаріуму Духовного університету (м. Варшава). Питання підвищення кваліфікації та фахового рівня працівників потребує особливої уваги в умовах цифрової трансформації всіх суспільних сфер.

Колегіальним органом управління діяльністю ДНПБ є вчена рада у кількості **20 осіб** (у 2020 р. – 20): **18 фахівців вищої кваліфікації** (у 2020 р. – 18), у тому числі **8 докторів наук** (у 2020 р. – 6), **10 кандидатів наук** (у 2020 р. – 12) (Постанова Президії НАПН України № 1-2/10-364 від 21 жовтня 2021 р.).

Роки	Усього фахівців вищої кваліфікації	Із них:	
		докторів наук	кандидатів наук
2021	18	8	10
2020	18	6	12
2019	17	7	10
2018	16	7	9
2017	16	7	9

Голова вченої ради – директор бібліотеки, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України *Л. Д. Березівська*. Заступник голови вченої ради – заступник директора з наукової роботи, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник *Д. О. Закатнов*, вчений секретар вченої ради – вчений секретар ДНПБ, кандидат історичних наук *С. В. Тарнавська*.

У 2021 р. під безпосереднім керівництвом директора в онлайн-форматі на платформі проведено 11 [засідань вченої ради](#), на яких розглянуто актуальні питання щодо *наукової, науково-організаційної та міжнародної діяльності; науково-інформаційної, бібліотечної та видавничої діяльності; науково-організаційні та кадрові*. Зокрема, затверджено такі нормативні документи, як Орієнтовне положення про наукову роботу ДНПБ (нова редакція), Положення

про порядок присвоєння вчених звань науковим працівникам ДНПБ, Тимчасові норми часу на основні процеси бібліотечної роботи в ДНПБ та ін., а також заходи щодо реалізації постанов Президії та загальних зборів НАПН України тощо. Ефективною є діяльність науково-експертної ради та бібліотечної ради у складі вченої ради.

Пріоритетним напрямом діяльності ДНПБ є **проведення наукових досліджень та впровадження їх результатів**. У 2021 р. продовжувалося виконання трьох прикладних досліджень (2020–2022 рр.): «Педагогічна наука та освіта в особах, документах, бібліографії», РК № 0120U002093 (керівник – Л. Д. Березівська); «Інформаційні ресурси освітянських бібліотек у розвитку педагогіки, психології та освіти», РК № 0120U002094, (керівник – Л. О. Пономаренко); «Бібліографічний та аналітичний супровід діяльності Національної академії педагогічних наук України щодо науково-методичного забезпечення модернізації та реформування освіти», РК №0120U002095 (керівник – С. В. Лапаєнко). Їх виконано відповідно до Перспективного тематичного плану наукових досліджень ДНПБ на 2021–2023 рр., технічних завдань та індивідуальних планів роботи наукових працівників бібліотеки.

Актуальність наукових досліджень зумовлена потребою інформаційного забезпечення процесів реформування, модернізації та підвищення якості освіти в Україні в контексті міжнародних інтеграційних процесів, цифровізації суспільства; пошуку інноваційних підходів до формування галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів і способів надання доступу до них; удосконалення системи науково-інформаційного забезпечення сфери освіти та науково-методичного супроводу функціонування мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України тощо.

Основні результати цих досліджень такі:

типологізовано документи про реформування змісту загальної середньої освіти в Україні (1991–2017) концептуального характеру – закони, доктрини, концепції, програми, стратегії, аналітичні матеріали; державні стандарти загальної середньої освіти; концепції моделювання змісту освітніх галузей загальної середньої освіти, *упорядковано та схарактеризовано* їх; *здобуто* знання про особливості дібраних матеріалів (автори, час, обставини, мета створення, фактична цінність, достовірність, репрезентативність, вплив епохи); *аргументовано*, що вони відображають інтеграційні, міждисциплінарні системно-структурні процеси в організації навчальної інформації; *частково впорядковано* бібліографічну інформацію про міжнародні та всеукраїнські педагогічні читання (1993–2020), присвячені аналізу творчої спадщини видатного українського педагога В. О. Сухомлинського; українські дитячі періодичні видання 20-х – 40-х рр. ХХ ст. і рідкісні педагогічні видання німецькою мовою другої пол. ХІХ ст. – поч. ХХ ст. із фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; *узагальнено* біографічну та бібліографічну інформацію (1009 описів) про академіка О. В. Сухомлинську; *створено* нові й *оновлено* наявні сторінки електронного ресурсу «Видатні педагоги України та світу» (17); *уточнено* методику джерелознавчого аналізу та синтезу; *набули подальшого розвитку* теоретико-методологічні підходи до здійснення

джерелознавчих розвідок як невіддільної частини історико-педагогічних студій. Продовжено реалізацію трьох онлайн-проектів, започаткованих в 2020 р., та розроблено два нових: «Читаймо Сухомлинського онлайн», «Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагоги-ювіляри», «Афоризми Сухомлинського», «Казки В. О. Сухомлинського у підручниках та посібниках О. Я. Савченко», «Sukhomlinsky News»; розроблено та впроваджено Концепцію віртуального читального залу Фонду Василя Сухомлинського з метою цілісного представлення розвитку сухомлиністики в освітньо-науковому просторі України та світу.

Досліджено структуру і зміст інформаційних потреб учнів різного віку та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти; *узагальнено* сучасні методи і форми роботи шкільних бібліотек щодо забезпечення інформаційних потреб користувачів; *виявлено та зібрано* термінологію поняттєвого апарату інформаційної, бібліотечно-інформаційної сфери України; *здійснено інформаційний огляд* відображення проблеми формування інформаційно-освітнього середовища в публікаціях сучасних дослідників; *здійснено контент-аналіз* змістового наповнення репозитаріїв мережі освітянських бібліотек; *проаналізовано* український досвід формування виокремлених спеціалізованих бібліотечнознавчих фондів; *упорядковано* бібліографічну інформацію про науковий доробок академіка І. Д. Бега; *упорядковано* інформацію провідних освітянських бібліотек щодо створення протягом 2021 року наукових та науково-методичних матеріалів, вторинних інформаційних ресурсів; *здійснено наповнення* фактографічної бази даних «Знаменні та пам'ятні дати у сфері освіти» у АІБС ІРБІС актуальною фактографічною та бібліографічною інформацією.

Визначено пріоритетні напрями модернізації та реформування освіти та *вивчено* специфіку й особливості діяльності НАПН України щодо науково-методичного супроводу трансформаційних освітніх змін крізь призму її бібліографічного та аналітичного супроводу; *здійснено* науково-бібліографічний аналіз наукового доробку академіка В. Г. Кременя за 2021 р.; *систематизовано* бібліографічну інформацію про науковий доробок науковців Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України за 30 років діяльності; *розроблено та впроваджено* концепцію віртуального читального залу освітянина; *оновлено та поповнено* електронний ресурс ДНПБ «Вчені Національної академії педагогічних наук України»; *підготовлено* аналітичні та узагальнюючі матеріали щодо діяльності НАПН України за світовими наукометричними системами.

Поставлені завдання наукових досліджень виконано на належному рівні. Результати мають теоретичне та прикладне значення.

На основі виконаних наукових досліджень підготовлено та оприлюднено **252** (2020 р. – 202) **наукові праці**: *наукова продукція* – 4 монографії – у тому числі 2 позапланово, збірники науково-практичних масових заходів – 2 (позапланово); *довідкова продукція* – 8 (енциклопедія – 1, позапланово), біобібліографічні покажчики – 3 (позапланово – 1), довідник – 1, словник – 1, довідкові бюлетені – 2; *електронні ресурси* – **30** (2020 р. – 24); *статті* – **51**

(2020 р. – 48), зокрема: англійською мовою – **10** (2020 р. – 10), у виданнях, що входять до н/б, – **50** (2020 р. – 44), у тому числі у виданнях, що входять до н/б Web of Science Core Collection і Scopus, – **7** (2020 р. – 2); у зарубіжних виданнях – **12** (2020 р. – 7); у фахових наукових виданнях – **35** (2020 р. – 27); у наукових виданнях, що індексуються у н/б, – **3** (2020 р. – 10), інші статті – 1; *інформаційні статті* (у ЗМІ) – **15** (2020 р. – 11); *матеріали науково-практичних заходів, тези* – **144** (2020 р. – 102), у тому числі англійською мовою – 12 (2020 р. – 2), з них у зарубіжних виданнях – 17.

Рік	Усього	Із них:				
		Статті та тези	у зарубіжних виданнях, у т.ч., що входять до наукометричних баз даних	у фахових, виданнях, у т.ч., що входять до наукометричних баз даних	у наукових, виданнях, у т.ч., що входять до наукометричних баз даних	матеріалів і тез науково-практичних заходів
2021	252	195	12/12	35/35	4/3	144
2020	202	161	7/7	27/27	14/14	102
2019	210	173	19/3	45/27	17	74
2018	191	167	21/2	32/12	32	65
2017	175	150	13/1	33/2	30	61

Простежимо динаміку висвітлення науковцями результатів дослідження. Як бачимо, кількість статей у фахових і зарубіжних виданнях, що входять до наукометричних баз даних, зросла. Збільшилась кількість матеріалів і тез науково-практичних заходів (у 1,4 рази), кількість статей і тез, опублікованих англійською мовою (з 12 у 2020 р. до 22 у 2021 р.), кількість статей у фахових виданнях (у 1,3 рази). Позитивно, що у звітному році опубліковано 7 статей у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science Core Collection (Л. Д. Березівська, А. Г. Гуралюк, Л. М. Ростока та ін.)¹.

¹Guraliuk, A. G., Zakatnov, D. O., Rostoka, M. L. and al. Dual-Component Ontograph Visualization. *Journal IOP Conf. Ser.: Mater. Sci. Eng.* 2021. Vol. 1031 (012119). DOI: <https://doi.org/10.1088/1757-899X/1031/1/012119> (accessed date: 27.10.2021). (*Scopus, Web of Science*);

Koliada N., Kravchenko O., Berezivska L., Sysoiev O., Herasymenko O., Shevchuk O. Youth Policy: From Educational Subject to Scientific and Practical Developments. *Human Interaction, Emerging Technologies and Future Systems V* : Proc. of the 5th Intern. Virtual Conf. on Human Interaction and Emerging Technologies, IHIET 2021, Aug. 27–29, 2021 and the 6th IHIET: Future Systems (IHIET-FS 2021), Oct. 28–30, 2021, France / eds.: Tareq Ahram, Redna Taiar. Cham, 2021. P. 1235–1241. (Lecture Notes in Networks and Systems ; vol. 319). DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-85540-6_158. (*Scopus*). URL: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57217531190> (accessed date: 27.10.2021);

Mytnyk A., Matvienko O., Guraliuk A., Mykhalclink N., Ivaskkevych E. Ukraine The development of constructive interaction skill as a component of social success of junior pupil. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*. Vol. II, May 28th-29th,

Продукція, підготовлена в ході виконання наукових досліджень, *упроваджувалася* на всеукраїнському рівні. Об'єктами впровадження були заклади вищої освіти, післядипломної педагогічної освіти, Педагогічний музей України. Надано **30** довідок, актів, подяк та інших документів, які засвідчують рівень упровадження результатів наукових досліджень.

Результати наукових досліджень **упроваджено** через: розміщення електронних ресурсів на вебпорталі ДНПБ, в ЕБ НАПН України (751); створення профілів відділу педагогічного джерелознавства та біографістики (індекс Гірша – 33), відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти (індекс Гірша – 19); оновлення профілів науковців бібліотеки (40) у Google-академії, у системі «Бібліометрика української науки» (34), оновлення портфоліо науковців (29), створення цифрових ідентифікаторів ORCID iD (41), Researcher ID (9) науковців бібліотеки.

Динаміку зазначених показників представлено в таблиці.

	Google Академія	Бібліометрика української науки	ЕБ НАПН України	ORCID Id	Researcher ID	Портфоліо
2021	44	39	751	44	12	31
2020	40	34	621	41	9	29
2019	48	30	516	34	2	34
2018	33	18	363	34	2	34
2017	33	19	274	–	–	–

Здійснено упровадження результатів 3 прикладних наукових досліджень, підготовлених та оприлюднених у 2021 р. Підготовлено 12 одиниць планової та позапланової продукції, із них оприлюднено, упроваджено й використовується цільовою групою користувачів – 12, що становить 100%. Під час підготовки

2021. 387-401. URL: <http://journals.ru.lv/index.php/SIE/article/download/6406/5077> (accessed date: 27.10.2021). (*Web of Science*)

Pavlenko T. S., Nikolaienko Y. M., Matviichuk O. Y., Veremchuk O. V., Kozhedub O. V. Evaluation of quality and efficiency of information resources of educational libraries. *Journal of the University of Zulia*. 2021. Vol. 12, No. 35. P. 532-549. URL: <https://produccioncientificaluz.org/index.php/rluz/article/view/37100> (accessed date: 27.10.2021) (*Web of Science*)

Rostoka M., Guraliuk A. and al. Information and Educational Environment for Training Specialists of Socionomic Professions in Higher School. *EDULEARN21 Proceedings*. 2021. Pp. 5142-5151. DOI: <https://doi.org/10.21125/edulearn.2021/>. (*Web of Science*)

Rostoka M., Guraliuk A. and al. Ontological Visualization of Knowledge Structures Based on the Operational Management of Information Objects. *Advances in Intelligent Systems and Computing* / Auer M. E., Rüttemann T. (eds). 2021. Vol. 1329. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-68201-9_82. (*Scopus*).

Rostoka M., Guraliuk A. and al. Philosophy of a Transdisciplinary Approach in Designing an Open Information and Educational Environment of Institutions of Higher Education. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 2021. Vol. 13 No. 3. Pp. 548-567. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/13.3/466>. (*Web of Science*)

наукової продукції основні ідеї та принципи, на яких ґрунтується їх розроблення, апробовано й оприлюднено в наукових статтях. Здійснено також моніторинг ефективності впровадження результатів наукових досліджень, зокрема на основі аналізу показників відвідування електронної бібліотеки НАПН України (у 2021 р. – понад 22 тис. завантажень, у 2020 р. – майже 39 тис.) та використання розміщених публікацій. Питання впровадження наукових результатів розглянуто на засіданнях відділів, вченої ради, висвітлено на вебпорталі ДНПБ у рубриці «Упровадження результатів наукових досліджень».

Науковці бібліотеки здійснювали **позапланову роботу**: підготовлено наукову продукцію за науковою редакцією Л. Д. Березівської (розділ «Інформаційно-бібліотечне забезпечення освіти» монографії «*Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні*»¹, збірник матеріалів VI Всеукраїнського науково-методологічного семінару з історії освіти «Понятійно-термінологічний апарат історико-педагогічних досліджень: історія і сучасні підходи»², збірник матеріалів звітної науково-практичної конференції ДНПБ «Інформаційне забезпечення сфери освіти України»); розділ О. В. Сухомлинської до монографії «*Ponad podziałami. Wspólne perspektywy i dążenia w polsko-ukraińskiej współpracy naukowej*»³; бібліографічний покажчик «Валерій Юхимович Биков : до 75-річчя від дня народження»⁴.

Для впровадження результатів наукових досліджень використано можливості **науково-практичних заходів**. Упродовж 2021 р. співробітники ДНПБ взяли участь у 102 масових науково-практичних заходах, у тому числі 61 міжнародному, проведених іншими установами, організаціями, закладами: з'їзди, конгреси – 3 (міжнародні), симпозиуми, форуми – 7 (5 – міжнародні), конференції – 62 (44 – міжнародні), педагогічні читання – 1, виставки – 2 (2 – міжнародні), семінари – 6 (1 – міжнародний), вебінари – 8 (1 – міжнародний), круглі столи – 6 (1 – міжнародний), інші заходи – 7 (4 – міжнародні).

ДНПБ організовано 16 науково-практичних заходів. Згідно з планом роботи НАПН України проведено в онлайн-режимі 10 масових заходів, зокрема:

– XI Міжнародні і XXVIII Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю. Розмірковуємо про художньо-емоційний світ дитинства» (<http://dnpb.gov.ua/ua/?news=29614>);

– 3 наукових семінари (VI Всеукраїнський науково-методологічний семінар з історії освіти «Понятійно-термінологічний апарат історико-педагогічних досліджень» (<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=28591>), «Роль інформаційних ресурсів освітянських бібліотек в інформаційному забезпеченні педагогіки, психології, освіти» (<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=28415>), «Єдиний інформаційний простір спеціальних бібліотек наукових установ НАПН

¹ <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>

² <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=28898>

³ <https://lib.iitta.gov.ua/727638/1/Ponad%20podzia%C5%82ami%20C%20%20%281%29%20%281%29.pdf>

⁴ <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=27047>

України: сучасний стан і тенденції розвитку» (<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=28928#more-28928>));

– 3 круглих столи («До 30-річчя Всеукраїнської асоціації Василя Сухомлинського» (пам'яті О. Я. Савченко присвячується) (<http://dnpb.gov.ua/ua/?events=27920>), «Побут сільського школяра в доробку Василя Сухомлинського» (<http://dnpb.gov.ua/ua/?events=29738>), «Інформаційно-аналітичний та інформаційно-бібліографічний супровід науково-методичного забезпечення модернізації й реформування освіти» (<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=29809>));

– 2 всеукраїнські вебінари («Галузеві інформаційні ресурси як інструмент розвитку відкритої науки: досвід, перспективи бібліотек закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти» (до 30-ї річниці Незалежності України) (<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=29441>), «Краєзнавча робота шкільної бібліотеки як складова культурно-історичного та патріотичного виховання дітей та учнівської молоді» (<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=краєзнавча-робота-шкільної-бібліоте>));

– Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек «Краєзнавство в шкільній бібліотеці: нові традиції та цінності» (http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2021/09/Monthly_methodical_recommendations_2021.pdf).

Продовжував роботу постійно діючий *науково-методологічний семінар «Наукова бібліотека та якість сучасної освіти»* (2 семінари; <https://dnpb.gov.ua/ua/?news=28501>; <http://dnpb.gov.ua/ua/?news=29769>), метою якого є підвищення фахового рівня співробітників бібліотеки. На засіданнях розглянуто актуальні питання української науки й освіти, бібліотечної справи: «Оформлення позатекстових бібліографічних посилань у наукових роботах за ДСТУ 8302:2015 та стилем APA», «Оприлюднення результатів наукових досліджень засобами Scopus і Web of Science Core Collection», «Бібліотека в структурі сучасних інформаційних комунікацій: огляд інформаційних ресурсів» та ін.

Протягом звітнього періоду *Рада молодих вчених ДНПБ* (голова – С. В. Тарнавська) здійснювала роботу, спрямовану на розвиток потенціалу наукової молоді бібліотеки. Удосконалено [сторінку Ради молодих вчених](#) на вебпорталі бібліотеки, зокрема висвітлено основні напрями роботи, подано плани й звіти про діяльність, розміщено публікації про раду в ЗМІ та довідкових виданнях, що сприяє ширшому представленню ради в науково-інформаційному просторі та налагодженню творчих зв'язків. Молоді вчені установи брали участь у засіданнях і науково-практичних заходах, організованих здебільшого у форматі-онлайн Радою молодих вчених НАПН України та радами інших установ.

Розглянемо основні результати **науково-інформаційної та бібліотечної діяльності**. Зважаючи на карантинні заходи, актуалізацію дистанційної освіти, науково-інформаційну та бібліотечну діяльність ДНПБ переважно було спрямовано на бібліотечно-інформаційне обслуговування віддалених користувачів. Систематично проводилося інформування про ресурси бібліотеки (повнотекстові документи, нові надходження, рубрики на вебпорталі,

віртуальні книжкові виставки, презентації щодо підвищення фахового рівня працівників освітянських бібліотек тощо); пропонувалися онлайн-послуги (доступ до міжнародних інформаційних ресурсів (EBSCO, Web of Science, Scopus), індексування документів за УДК, електронне доставляння документів, готувалися рекомендаційні бібліографічні списки, виконувалися віртуальні довідки, здійснювалася онлайн-реєстрація тощо; проведено освітньо-інформаційний лекторій «Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку освіти й науки» в онлайн-форматі.

Фонд ДНПБ у 2021 р. поповнено на **2 861 прим.** (неперіодичні видання – 2000, періодичні – 861). Станом на 01.12.2021 його обсяг становить **581 625 прим.**, надходження книжкових видань – 100 %, періодичних – 254 % за рахунок докомплектування непередплачених видань. З фонду вилучено **1 668 прим.** дублетних і зношених видань.

Чисельність користувачів за реєстраційною базою даних «Читач» становить **5 022** особи (2020 р. – 2955). Слід зазначити, що чисельність віддалених користувачів зросла майже в 3 рази – **81 410** осіб (2020 р. – 28 501). Кількість відвідувань – **124 815**, з них дистанційних – **112 315** (у 2020 р. – 32 870), фізичних – **12 500** (у 2020 р. – 10 565).

Загальна документовидача становить **307 189**, зокрема у читальних залах, на абонементі та через МБА – **107 668** (у 2020 р. – 89 767), кількість переглядів документів у Науково-педагогічній електронній бібліотеці – **7 827** (у 2020 р. – 5 923), звернень до ресурсів, представлених на порталі, – **216 173** (у 2020 р. – 122 073), завантажень електронних документів з порталу – **13 659** (у 2020 р. – 9 980).

Результати діяльності ДНПБ в інформаційному просторі висвітлює офіційний **вебпортал** (<http://dnpb.gov.ua/ua/>), на якому представлено ресурси бібліотеки, інноваційні послуги, різні види бібліографічної, реферативної та аналітичної інформації тощо. Саме вебпортал ДНПБ в умовах карантину став основною платформою комунікації з дистантним користувачем, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій і глобальних хмарних сервісів. За даними Google Analytics, показники відвідуваності вебпорталу зросли і становлять понад **216 тис.** (2020 р. – майже 122 тис.), зокрема із таких зарубіжних країн, як США, Німеччина, Франція, Білорусь, Болгарія та ін.

В умовах розвитку інформаційного суспільства, цифровізації освіти велику увагу приділено створенню **електронних ресурсів**. Так, за звітний період на **11 360** бібліографічних записів поповнився [електронний каталог ДНПБ](#). Його обсяг становить **449 950** записів. Звернення до баз даних електронного каталогу становлять **32 630**.

Продовжено наповнення [Науково-педагогічної електронної бібліотеки \(НПЕБ\)](#). У 2021 р. додано **881** док. (2020 р. – 100), загальна кількість повнотекстових документів – **3 261**, відвідувань – **7 828**, звернень до повних текстів документів – **8 742**.

Активізовано діяльність щодо задоволення *інформаційних потреб віддалених користувачів*, надано консультації з питань упровадження й застосування УДК через Facebook, електронну пошту, в телефонному режимі.

Шляхом надання послуги електронного доставляння документів виконано **15** замовлень (у 2020 р. – 170), відскановано та переслано **65** документів.

Із метою сприяння вивченню результатів наукових розвідок зарубіжних країн забезпечено доступ до світових інформаційних ресурсів, зокрема до ресурсів фірми *EBSCO Publishing* (з лютого 2018 р.), наукометричних баз даних *Web of Science, Scopus* (з червня 2019 р., на умовах договору з Державною науково-технічною бібліотекою України). Важливо, що для задоволення інформаційних потреб користувачів, зокрема вчених НАПН України, надано віддалений доступ до міжнародних ресурсів фірми EBSCO за сприяння ТОВ «Інформатіо» (кількість сеансів, пошуків і запитів понад 500, завантажено повнотекстових документів понад 160, кількість посилань і анотацій – понад 300).

Інформаційно-бібліографічна робота та довідково-бібліографічне обслуговування. Упродовж звітного періоду здійснено інформаційний супровід наукових досліджень ДНПБ, зокрема: добір джерел із міжнародних ресурсів фірми EBSCO; підготовка тематичних бібліографічних списків на запити вчених НАПН України; укладання й оприлюднення на вебпорталі, у Facebook рекомендаційних бібліографічних списків: [«Упровадження STEM-освіти в Україні»](#), [«Дистанційне навчання: вектор сучасної парадигми освіти»](#), [«Всесвітній день книги та авторського права»](#) тощо.

Інформаційно-аналітичну та реферативну діяльність здійснено через *аналітико-синтетичне опрацювання* вхідного документопотоку, зокрема: опрацьовано 33 номери журналів психолого-педагогічної тематики; на 719 записів поповнено реферативну базу даних на порталі ДНПБ, підготовлено 2058 рефератів трьома мовами; поповнено загальнодержавну реферативну БД «Україніка наукова» та реферативний журнал «Джерело» **719** записами, **2058** рефератами трьома мовами на **686** статей.

Особливої уваги заслуговує робота бібліотеки з *науковим об'єктом* «Документи педагогіко-психологічного та історико-культурного напрямку 19–20 ст. (1850–1917 рр.)», що становить національне надбання України. Протягом 2021 р. оцифровано **24** прим. (10000 стор.). Для створення страхових копій до Північного регіонального Центру страхового фонду документацій надано електронні примірники **3** видань (1300 арк.). До бази даних «Рідкісні книги» введено **776** записів, зокрема 280 – іноземними мовами. Загалом база містить **12117** записів.

ДНПБ як головний *науково-методичний і координаційний центр мережі освітянських бібліотек* МОН України та НАПН України приділяв особливу увагу підготовці організаційних документів, розвитку електронного ресурсу з питань науково-методичного забезпечення та онлайн-сервісу для віддалених користувачів. Підготовлено *методичні рекомендації* «Створення сучасного освітнього простору шкільної бібліотеки», *методичний кейс та методичні рекомендації до Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек* «Краєзнавство в шкільній бібліотеці: нові традиції та цінності» в рамках Міжнародного місячника шкільних бібліотек (відповідно до Наказу МОН

України від 12.08.2014 № 93), *інформаційно-аналітичний огляд «Сучасні форми та методи підтримки та розвитку читання».*

Активізовано роботу зі створення інформаційних ресурсів на допомогу підвищенню кваліфікації фахівців освітянських бібліотек. Успішно розвивається *онлайн-проект [«Дистанційна самоосвіта бібліотечних працівників»](#)*, який наповнюється актуальними професійними онлайн-ресурсами: відеозаписами вебінарів, лекцій, презентацій, інформацією щодо інноваційних проєктів. За 2021 рік ресурсами проєкту скористалися **4 048** фахівців. На вебпорталі ДНПБ у рубриці «Кабінет бібліотекознавства» до послуг фахівців освітянських бібліотек діє *[«Віртуальний читальний зал кабінету бібліотекознавства»](#)*, де презентовано актуальні професійні видання.

У 2021 р. ДНПБ організовано і проведено **17 науково-методичних та культурно-освітніх масових заходів**, до яких долучилося **20 584** фахівці (бібліотекарі, методисти, вчителі й вихователі закладів освіти). Бібліотечні фахівці також взяли участь у **9** заходах, організованих іншими установами. Серед них Всеукраїнська науково-практична конференція *[«Тенденції розвитку освітянських бібліотек в інформаційному суспільстві»](#)*, Всеукраїнський вебінар *[«Мотивація digital покоління до читання»](#)* тощо. Загалом виголошено **37** виступів і повідомлень.

Організовано **3** широкомасштабні *всеукраїнські акції* за участі освітянських бібліотек «Читаємо улюблені твори онлайн» до Всесвітнього дня читання вголос, *[«Поезія Лесі Українки – джерело невичерпної мудрості та незламної сили духу»](#)* з нагоди 150-річчя від дня народження Лесі Українки, *[«Одягни вишиванку, Україно моя»](#)* до Всесвітнього дня вишиванки.

Один із пріоритетних напрямів роботи ДНПБ – *експозиційно-виставкова діяльність*, оскільки виставки є інформаційним супроводом науково-практичних масових заходів і формою впровадження наукових результатів. Експозиційно-виставкову діяльність переважно реалізовано у форматі віртуальних книжкових виставок-презентацій (https://dnpb.gov.ua/ua/?post_type=exhibitions). Підготовлено **35** виставок, з них тематичних – **18**, персональних – **17**, зокрема **9** – із серії «Ювіляри НАПН України», які було представлено на порталі та сторінці ДНПБ у Facebook, а також поширено серед бібліотек мережі.

ДНПБ здійснює наукову, науково-інформаційну, соціокультурну діяльність щодо розвитку *сухомлиністики* як актуального напрямку педагогіки. Зокрема, проведено низку заходів, реалізуються *онлайн-проекти*, діє *[віртуальний читальний зал](#)*, поповнено базу даних «Сухомлиністика» (внесено – майже 1000 бібліогр. записів), підготовлено майже **10** книжкових виставок. Результати діяльності ДНПБ щодо розвитку сухомлиністики в освітньо-науковому просторі, які представила Л. Д. Березівська, схвалено на засіданні Президії НАПН України 7 квітня 2021 р. (<https://dnpb.gov.ua/ua/?news=28121>) .

Закцентуємо увагу на *Програмі спільної діяльності МОН України та НАПН України*. Задля її реалізації проведено *Всеукраїнський місячник*

шкільних бібліотек в рамках Міжнародного місячника шкільних бібліотек «Краєзнавство в шкільній бібліотеці: нові традиції та цінності».

Здійснено роботу щодо виконання плану заходів НАПН України із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «*Нова українська школа*». Продовжено формування електронного інформаційного ресурсу [«Бібліотека Нової української школи»](#), яка систематично поповнюється актуальною інформацією за такими рубриками: Офіційні документи, Інформаційні матеріали, Медіаресурси, Інтернет-безпека тощо.

У межах реалізації *Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2020–2022 рр.* взято взаємну участь у науково-практичних заходах ДНПБ і НБУ ім. В. І. Вернадського, здійснено *бібліометричний аудит педагогічної науки* за результатами наукометричної системи «Бібліометрика української науки», продовжено кооперативну співпрацю з нарощення наукової загальнодержавної реферативної бази даних «*Україніка наукова*» та УРЖ «*Джерело*» тощо.

Доцільно відзначити *активну співпрацю ДНПБ* із закладами дошкільної, загальної середньої, вищої освіти (Київський університет імені Бориса Грінченка, НПУ ім. М. П. Драгоманова та ін.), установами НАПН України, бібліотеками різного рівня (НБУ ім. В. І. Вернадського та ін.), Педагогічним музеєм України. Організовано співпрацю з установами, які носять ім'я В. О. Сухомлинського (опорний заклад загальної середньої освіти «Павлівський ліцей імені В. О. Сухомлинського», Педагогічно-меморіальний музей В. О. Сухомлинського), громадськими організаціями (Всеукраїнська асоціація Василя Сухомлинського, громадська спілка «Українська асоціація освіти дорослих», Українське товариство Януша Корчака, УБА), спільно з якими ДНПБ проводить науково-практичні заходи.

Важливо згадати й про проведення на базі бібліотеки *переддипломної та виробничої практики студентів* Київського університету імені Бориса Грінченка, Національного авіаційного університету.

Для висвітлення важливих подій бібліотеки в ЗМІ опубліковано **15** статей співробітників у газетах «Освіта і суспільство», «Педагогічна газета України», «Шкільна бібліотека плюс» тощо. Крім того, актуальну інформацію про діяльність ДНПБ оперативно висвітлено у віртуальному інформаційному просторі, зокрема на *вебпорталі* та в соціальній мережі *Facebook*.

З огляду на виклики сьогодення, інтеграцію української освіти до світового та європейського освітньо-наукового простору, важливим напрямом діяльності бібліотеки є **міжнародне співробітництво**. Упродовж 2021 р. міжнародна наукова й науково-інформаційна діяльність здійснювалася за такими напрямками: участь у **61** міжнародному масовому науково-практичному заході, у тому числі **22** зарубіжних (Болгарія, Велика Британія, Іспанія, Італія, Канада, Катар, Нідерланди, Румунія, США, Туреччина, Узбекистан, Франція, Швейцарія, Швеція); *членство в міжнародних наукових організаціях* (Всекитайська асоціація з вивчення спадщини В. О. Сухомлинського – О. В. Сухомлинська, Л. В. Сухомлинська; Британська спілка з історії освіти –

Л. Д. Березівська, Т. Л. Гавриленко; Всесвітня міжнародна асоціація істориків освіти (ISCHE) – Л. Д. Березівська; Українська асоціація дослідників освіти (UERA), що є структурною частиною Європейської асоціації дослідників освіти (EERA) – Л. Д. Березівська; Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури – Л. Д. Березівська; Міжнародна громадська організація «Міжнародна академія безпеки життєдіяльності» – О. Є. Матвійчук); представлення результатів наукових досліджень у 17 зарубіжних виданнях, зокрема в тих, які входять до наукометричних баз даних Web of Science Core Collection та Scopus та ін.; публікація англійською мовою 10 статей, 12 тез і матеріалів конференцій; міжнародне наукове стажування «Міжнародні проекти: написання, аплікування, управління та звітність» (Республіка Польща, м. Лодзь, Університет суспільних наук) Л. М. Дяченко і «Академічна доброчесність» (Республіка Польща, м. Варшава, Вищий Семінаріум Духовного університету) М. Л. Ростоки. Співробітники долучалися до міжнародних ініціатив (акцій, подій), готували виставки, презентації. Наповнено новими ресурсами рубрику [«Пункт європейської інформації»](#) на вебпорталі ДНПБ.

На XIII Міжнародній виставці [«Інноватика в сучасній освіті»](#) (м. Київ, 20–22 жовтня 2021 р.) ДНПБ нагороджено дипломом за активне впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес. У рамках 38-ї міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра – 2021» проведено вебінар [«Електронні освітні ресурси Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського»](#), 12 листопада 2021 р.

У 2021 р. реалізовано низку практичних заходів, які суттєво вплинули на **вдосконалення матеріально-технічної бази**: організовано аукціони на електронному майданчику щодо передачі окремих приміщень в оренду; здійснено процедури в електронній системі закупівель щодо поточного ремонту із заміни віконних рам, зокрема замінено 26 дерев'яних рам на металопластикові; проведено інструктажі з техніки пожежної безпеки та охорони праці з працівниками бібліотеки; виконано роботи з підготовки до осінньо-зимового періоду, поточного ремонту меблів у структурних підрозділах; забезпечено безперебійне функціонування локальної мережі та комп'ютерного парку; проведено заходи щодо санітарних умов, пов'язаних з карантинними обмеженнями тощо. Два рази на рік оглянуто будівлі та прибудинкової території для встановлення дефектів і пошкоджень. Проведено щорічну інвентаризацію основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів та документів і розрахунків. У звітний період в повному обсязі виплачувалися всі передбачені надбавки, матеріальна допомога.

Усе це свідчить про раціональне використання бібліотекою фінансових ресурсів для забезпечення належних матеріально-технічних та санітарно-гігієнічних умов організації робочого процесу, вироблення й втілення ефективного адміністративного та фінансового менеджменту.

Враховуючи викладене, можна зазначити, що незважаючи на труднощі, зумовлені COVID-19, наукова, науково-організаційна, науково-інформаційна й

бібліотечна, науково-методична, культурно-освітня, фінансова й господарська діяльність ДНПБ здійснювалася на належному рівні.

Найвагоміші результати:

За результатами державної атестації наукових установ Державну науково-педагогічну бібліотеку України імені В. О. Сухомлинського віднесено до I класифікаційної групи та атестовано строком на 5 років (наказ МОН України від 02.06.2021 № 615, свідоцтво про державну атестацію наукової установи серії ДА № 00410).

Підготовлено, оприлюднено та упроваджено 252 одиниці наукової продукції, зокрема 51 статтю, які індексуються в наукометричних базах, у тому числі 7 – в Scopus і Web of Science Core Collection; біобібліографічні покажчики «Академік Ольга Василівна Сухомлинська»¹ й «Наукові праці академіка І. Д. Беха – науково-освітній ресурс з питань психолого-педагогічного розвитку особистості»², довідник «Науково-інформаційна та соціокультурна діяльність провідних освітянських бібліотек – 2021»³, короткий термінологічний словник «Каталогізування документів»⁴, нові сторінки електронного інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу» (17)⁵, довідкові бюлетені «Аналітичний вісник у сфері освіти й науки», випуски 13 та 14⁶.

Продовжено три онлайн-проекти: [«Читаймо Сухомлинського онлайн»](#) (20 дописів), [«Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагоги-ювіляри»](#), [«Афоризми Сухомлинського»](#) (35 дописів) та впроваджено нові онлайн-проекти: [«Казки В. О. Сухомлинського у підручниках та посібниках О. Я. Савченко»](#) (12 дописів), [«Sukhomlinsky News»](#) (12 дописів) як форми впровадження результатів дослідження. На порталі бібліотеки створено чотири віртуальні читальні зали.

Підготовлено та оприлюднено 5-й випуск **періодичного видання [«Науково-педагогічні студії»](#)** (наказом МОН України від 29 червня 2021 р. № 735 включено до *Переліку наукових фахових видань України, категорія «Б»* за спеціальністю «011 – освітні, педагогічні науки»).

Проведено близько 40 науково-практичних, науково-інформаційних та культурно-освітніх онлайн-заходів (https://dnpb.gov.ua/ua/?post_type=events), 10 із них увійшли до Плану роботи НАПН України.

Здійснено формування та розвиток галузевого інформаційного ресурсу (доступні через вебпортал бази даних та цифровий контент рідкісних видань; електронна бібліотека; ресурс «Бібліотека Нової української школи»; віртуальні читальні зали (читальний зал Фонду В. О. Сухомлинського, читальний зал освітянина, читальний зал кабінету бібліотекознавства, кімната-музей рідкісної книги) тощо); забезпечено розвиток сухомлиністики, методичний супровід

¹ http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2021/09/Sukhomlynska_O_V-2021.pdf

² http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2021/10/Bekh_I.D_Index-2021.pdf

³ <https://lib.iitta.gov.ua/725712/>

⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/725709/>

⁵ <http://dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliohrafichni-resursy/vydatni-pedahohy/>

⁶ https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2021/05/Analituchnuy_visnuk_2021-13.pdf;

https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2021/05/Analituchnuy_visnuk_2021-14.pdf

діяльності мережі освітянських бібліотек; надавався доступ до міжнародних інформаційних ресурсів (EBSCO, Web of Science, Scopus та ін.).

Водночас існує низка питань, які залишаються нерозв'язаними або недостатньо розв'язаними, які ще більше загострилися в нинішніх умовах: занижений рівень виконання індивідуальних планів окремими науковими працівниками, зокрема щодо статей у фахових виданнях України, та відсутність у більшості наукових працівників статей у зарубіжних виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science Core Collection; налагодження лише окремими працівниками міжнародних зв'язків; встановлення партнерських наукових контактів із профільними установами інших країн, участь у міжнародних проєктах; організація підвищення кваліфікації наукових і бібліотечних працівників в умовах розширення цифровізації діяльності.

Проведений аналіз результатів діяльності ДНПБ уможливорює визначення **пріоритетних завдань на 2022 р.**, а саме:

наукова, науково-організаційна робота:

- підвищення рівня систематичного контролю за виконанням наукових досліджень і виконавської дисципліни;
- розроблення документації щодо наукових досліджень, які розпочинаються у 2023 р.;
- підготовка індивідуальних планів роботи на 2022 р. відповідно до Орієнтовного положення про наукову роботу ДНПБ з плануванням написання всіх зазначених у ньому статей у першому півріччі 2022 р. та завершення роботи з підготовки планової наукової продукції до травня 2022 р.;
- своєчасне подання рукописів планової продукції, висвітлення проміжних результатів дослідження відповідно до принципів і правил академічної доброчесності в наукових виданнях, тезах, матеріалах конференцій, інформаційно-аналітичних матеріалах;
- забезпечення вчасного видання планової продукції;
- підвищення публікаційної активності у фахових та зарубіжних виданнях, що входять до наукометричних баз даних, зокрема Scopus та Web of Science Core Collection;
- забезпечення належного реагування на проблеми та кризові явища, зумовлені світовою пандемією COVID-19, у межах наукових досліджень «Інформаційні ресурси освітянських бібліотек у розвитку педагогіки, психології та освіти»; «Бібліографічний та аналітичний супровід діяльності Національної академії педагогічних наук України щодо науково-методичного забезпечення модернізації та реформування освіти», здійснення аналізу об'єктивно назрілих перетворень та надання обґрунтованих освітніх і наукових рекомендацій;
- упровадження результатів наукових досліджень;
- наповнення та оприлюднення бази даних «Вчені Національної академії педагогічних наук України»;
- здійснення бібліометричного аудиту наукової діяльності вчених НАПН України;

- налагодження міжнародних зв'язків, встановлення партнерських наукових контактів із профільними установами інших країн, участь у міжнародних проєктах;

- забезпечення участі у конкурсах наукових і науково-технічних проєктів Національного фонду досліджень України;

- підвищення фахового рівня наукових працівників, зокрема завдяки стажуванню в Україні та за кордоном;

- залучення молодих вчених до роботи в ДНПБ, забезпечення їхнього професійного зростання;

- організація підготовки та атестації здобувачів вищої освіти за відповідними освітніми програмами на освітньо-науковому рівні вищої освіти та надання інших освітніх послуг;

- розвиток фахового наукового журналу «Науково-педагогічні студії», зокрема через його включення до різних реферативних та наукометричних міжнародних баз даних, залучення до співпраці зарубіжних вчених як авторів та рецензентів;

- популяризація наукової діяльності ДНПБ у ЗМІ, соціальних мережах.

Науково-інформаційна й бібліотечна діяльність:

- формування галузевого інформаційного ресурсу, насамперед в електронній формі, зокрема Науково-педагогічної електронної бібліотеки;

- поповнення та вдосконалення баз даних електронного каталогу;

- оперативне та якісне задоволення інформаційних потреб користувачів, зокрема вчених НАПН України, через забезпечення вільного й багатоаспектного доступу до галузевих ресурсів;

- забезпечення технічного редагування наукових праць співробітників НАПН України, поданих для внесення до Електронної бібліотеки НАПН України;

- розширення репертуару та поліпшення якості бібліотечно-бібліографічних, культурно-освітніх продуктів та послуг, зокрема для віддалених користувачів;

- забезпечення доступу до міжнародних інформаційних ресурсів;

- розвиток інформаційного потенціалу вебпорталу бібліотеки через наповнення його англійською мовою версії;

- збереження рідкісних видань (книжкових пам'яток), які є національним надбанням, введення їх до наукового обігу через організацію експозиційно-виставкової діяльності тощо; продовження створення цифрового контенту рідкісних видань;

- інтенсифікація міжнародної співпраці за участі в міжнародних проєктах, проведення спільних із зарубіжними закладами культурно-освітніх заходів;

- розвиток освітньо-інформаційного лекторію «Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку освіти й науки» в онлайн-форматі;

- забезпечення діяльності та наповнення віртуального читального залу Фонду В. О. Сухомлинського, віртуального читального залу освітянина,

віртуального читального залу кабінету бібліотекознавства, віртуальної кімнати-музею рідкісної книги.

Науково-методична робота:

- участь у підготовці офіційних документів щодо науково-методичного забезпечення освітянських бібліотек (спільно з МОН України);
- розширення науково-методичного супроводу діяльності бібліотек закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти;
- проведення заходів, зокрема в онлайн-форматі (семінарів, лекторіїв, тренінгів тощо), із метою підвищення фахового рівня бібліотечних працівників мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України;
- наповнення електронного ресурсу «Бібліотека Нової української школи» на вебпорталі ДНПБ.

Соціокультурна робота:

- організація та проведення культурно-освітніх заходів, (екскурсії, лекторії, презентації книжок, воркшопи, літературно-мистецькі заходи, акції, флешмоби тощо), зокрема й віртуальних;
- здійснення експозиційно-виставкової діяльності;
- налагодження контактів з українськими та зарубіжними бібліотеками (обмін науково-інформаційними ресурсами, проведення спільних заходів тощо);
- підготовка та оприлюднення на вебпорталі ДНПБ відеоматеріалів (екскурсій, лекцій, презентацій) про діяльність музейної експозиції з історії ДНПБ, кімнати-музею рідкісної книги, читального залу кабінету бібліотекознавства;
- популяризація здобутків науково-інформаційної та бібліотечної роботи в ЗМІ тощо.

Фінансово-господарська діяльність:

- інтенсифікація надання платних послуг з метою збільшення надходжень до спеціального фонду ДНПБ;
- забезпечення комфортних умов роботи працівників бібліотеки;
- забезпечення санітарно-гігієнічних норм у карантинних умовах;
- поліпшення матеріально-технічної бази (сучасна комп'ютерна техніка, гарнітура, відео- та аудіозасоби);
- здійснення подальших ремонтних робіт у приміщенні та ін.

Підсумовуючи, зазначимо, що нині актуалізується оперативне спрямування наших зусиль на розв'язання поставлених завдань у 2022 р. задля підвищення якості науково-інформаційного забезпечення розвитку освіти в умовах її цифровізації, утвердження ДНПБ у структурі НАПН України як потужного наукового, інформаційного, науково-методичного й культурно-освітнього центру. Інтенсифікація цифровізації бібліотеки як наукової установи підвищить її конкурентоспроможність, забезпечить позитивний імідж в Україні та за її межами.